

(Physical medicine & rehabilitation) طب فیزیکی و توانبخشی

طب فیزیکی يك تخصص پزشکی است و متخصصین این رشته نظیر سایر پزشکان ابتدا به شرح حال بیمار توجه می کنند، سپس وی را معاینه میکنند و در صورت لزوم از تستهای آزمایشگاهی، رادیولوژیک و غیره استفاده میکنند.

يك نکته در اینجا قابل ذکر است: تخصص طب فیزیکی اهمیت فوق العاده ای برای شرح حال و معاینه بیمار قابل است .

حیطه کاری تخصص طب فیزیکی و توانبخشی چیست؟ متخصصین طب فیزیکی در سه زمینه ذیل فعالیت می کنند:

(الف) تشخیص و درمان غیر جراحی: خصوصاً درد های عضلانی، استخوانی و مفصلی ؛ از قبیل: کمردرد، آرتروز، اختلالات دیسک کمر و گردن، آسیبهای ورزشی، پوکی استخوان، خراپاشنه و ...

با استفاده از روشهای متداول دارویی از درمانهای غیر دارویی نظیر مانورهای دستی (مانیپولاسیون)، ورزش درمانی، ورزش در آب، جریانهای الکتریکی، ماساژ، طب سوزنی، تزریقات تخصصی و ...

متخصصین طب فیزیکی جراح نیستند و تلاش آنها در این جهت است که در حد امکان بیمار را بدون جراحی درمان کنند.

(ب) توانبخشی بیمارانی که دچار اختلال عملکرد شده اند: متخصصین طب فیزیکی به کمک سایر اعضای تیم (فیزیوتراپیست ، کاردرمان ، روانشناس و...) در توانبخشی، بهبودی، حفظ حداکثر عملکرد جسمی، روحی و اجتماعی فرد ایفای نقش میکنند. در این قسمت افراد دچار ناتوانیهای اکتسابی مانند سکتههای مغزی و قلبی، بیماران ضایعه نخاعی و بیماران مبتلا به ناتوانیهای مادرزادی (فلج مغزی) مورد ارزیابی قرار گرفته و تلاش در جهت بهبود عملکرد و کیفیت زندگی فرد صورت میگیرد باز توانی ضایعات ناشی از آسیبهای ورزشی و شغلی نیز در این قسمت انجام می شود.

(ج) بررسی های الکترودیگنوستیک (نوار عصب و عضله): با بررسی عضلات و اعصاب به تشخیص بیماریها کمک می کند مثلاً بیماریهای قطع اعصاب و شبکههای عصبی، گیر افتادگیهای عصبی، بیماریهای دیسک کمر و گردن، خواب رفتگی و گزگز انگشتان و ...

متخصص طب فیزیکی پس از اخذ شرح حال و معاینه کامل با انجام تست نوار عصب و عضله که یکی از حساسترین و دقیقترین روشهای تشخیصی است برنامه درمانی خود را شروع می کند.

متخصصین این رشته علاوه بر استفاده از دارو ، برای اقدامات ذیل دوره های خاص دیده اند:

- تجویز فیزیوتراپی/کاردرمانی تخصصی

- تزریقات موضعی (داخل مفصلی، عضلات و اطراف تاندونها ، اعصاب محیطی و..)

- تجویز وسایل کمکی نظیر کمربند های طبی مختلف، اسپلینت های تخصصی آسیب مفاصل مختلف بدن، کفیهای طبی و بریس یا عضو مصنوعی (ارتوز و پروتز)

- مانیپولاسیون ستون فقرات

- طب سوزن

- در صورتی که بیمار به جراحی نیاز داشته باشد، متخصص طب فیزیکی بیمار را به جراح معرفی میکند و اقدامات توانبخشی قبل و بعد از عمل را بهبود می بخشد.